

ETO gavimas ir vykdymas – TREIO praktinis mokymas

Trumpa politikos apžvalga Nr. 3

Įvadas

Europos tyrimo orderis (ETO) yra labai svarbi Europos Sąjungos valstybių narių teismo bendradarbiavimo priemonė, kuri palengvina tarpvalstybinių tyrimo priemonių vykdymą. Siekiant veiksmingai kovoti su tarptautiniu nusikalstamumu, teisėsaugos institucijoms labai svarbu suprasti ETO taikymo sritį, procedūras ir jų vykdymo ypatumus.

Projektu „TRaining on European Investigation Order“ – „Europos tyrimo orderis – mokymai“ (TREIO)¹, finansuojamu Europos Sąjungos, siekiama padidinti ETO veiksmingumą pateikiant standartizuotą mokymo medžiagą specialistams, dalyvaujantiems įgyvendinant šią teisinę priemonę. Mokymo turinys yra daugiapakopis, todėl patyrę specialistai gali tapti instruktoriais, tokiu būdu užtikrinant, kad ETO ir e. įrodymų skaitmeninių mainų sistema (angl. „e-Evidence Digital Exchange System“, eEDES)² būtų plačiai taikomos ir naudojamos.

TREIO mokymo programos 2 modulis skirtas ETO gavimui ir vykdymui, o speciali sesija skirta svarstymams apie eEDES naudojimą. Mokymų metu dalijamasi dalyvių patirtimi, įgyta išduodant ETO, ir gilnamasi į teisinio dokumento ir eEDES funkcijas.

Svarstymai apie eEDES naudojimą

Modulio pradžioje dalyviai apmąsto savo patirtį naudojant eEDES. Sesijos metu pažymima, kad eEDES yra patogus naudoti ir siūlo keletą funkcijų, kurios pagerina tradicinius metodus. Dalyviai raginami pasidalyti informacija apie eEDES teigiamus aspektus, tokius kaip paprastas naudojimas ir didesnis veiksmingumas, taip pat aptarti

¹ <https://treio.eu/>

² Pagal Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinio direktorato B.3 skyriaus prie Europos Komisijos vykdomą projektą sukurta sistema, skirta keistis formomis, dokumentais ir įrodymais pagal ETO darbo eigą, be kitų teismo bendradarbiavimo priemonių, taip pat vadinama bazinio sistemos modelio programine įranga pagal 2023 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/2844 dėl teismo bendradarbiavimo ir teisės kreiptis į teismą tarpvalstybinėse civilinėse, komercinėse ir baudžiamosiose bylose skaitmenizacijos, kuriuo iš dalies keičiami tam tikri teismo bendradarbiavimo srities aktai.

bet kokias problemas ar sritis, kurias reikėtų tobulinti. Pagrindiniai akcentai – eEDES paprastumas, naudingos funkcijos ir nuolatinis tobulinimas, siekiant toliau tobulinti sistemą.

ETO gavimas ir vykdymas

Trijose tęstinėse sesijose gilinamasi į ETO gavimo ir vykdymo praktinius aspektus ir aptariamos tokios temos kaip vykdančiosios institucijos vaidmuo, terminai, nevykdymo priežastys ir eEDES naudojimas šiame procese. Šios sesijos pagrindiniai akcentai:

- Vykdančioji institucija atlieka labai svarbų vaidmenį pripažįstant ir vykdamas ETO, ji privalo nedelsdama patvirtinti gavimą.
- B priedo gavimo patvirtinimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti komunikaciją tarp išduodančiosios ir vykdančiosios institucijų, o eEDES supaprastina šį procesą.
- Nepripažinimo ir nevykdymo pagrindai yra išsamūs, o eEDES padeda veiksmingai vykdyti ETO.
- Naudojant eEDES supaprastinami komunikacijos ir vykdymo procesai, o tai naudinga ir išduodančiosioms, ir vykdančiosioms institucijoms.

Pranešimas apie telekomunikacijų perėmimą ir savitarpio teisinės pagalbos prašymus

Kitose sesijose aptariami pranešimai apie telekomunikacijų perėmimą (ITN) ir savitarpio teisinės pagalbos (MLA) prašymai, daugiausia dėmesio skiriant eEDES naudojimui C priedo pranešimams ir MLA prašymams:

- ETO gali būti išduotas dėl telekomunikacijų perėmimo naudojant kitos valstybės narės techninę pagalbą arba be jos.
- C priedo pranešimai yra labai svarbūs informuojant valstybes nares apie perėmimus, o eEDES palengvina šį procesą.
- Siekiant užtikrinti veiksmingą bendravimą ir bendradarbiavimą, labai svarbu suprasti valstybių narių teisės aktų, reglamentuojančių perėmimą, teisinį pagrindą.

- eEDES suteikia platformą, kurioje galima teikti C priedo pranešimus ir MLA prašymus, tokiu būdu skatinant veiksmingą tarpvalstybinį bendradarbiavimą.

Išvada

TPEIO mokymo programos 2 modulis suteikia dalyviams žinių ir įgūdžių, reikalingų ETO gavimui, vykdymui ir veiksmingam perdavimui naudojant eEDES. Apmąstydami sukauptą patirtį ir suprasdami ETO procesų praktinius aspektus, dalyviai gali prisidėti prie glaudesnio teismo bendradarbiavimo visoje Europos Sąjungoje. Naudojant eEDES ne tik supaprastinamos administracinės procedūros, bet ir skatinamas bendradarbiavimas bei veiksmingumas atliekant tarpvalstybinius tyrimus, taigi tokiu būdu stiprinama Sąjungos teismų sistema.

